# דוח יחס כושר פירעון כלכלי של הפניקס חברה לביטוח בע"מ ליום 31.12.2019

# תוכן העניינים

עמוד


דוח מיוחד של רואה חשבון ..... 3

רקע ודרישות גילוי ..... 4

הגדרות ..... 6

מתודולוגיית חישוב ..... 7

סעיף 1 – יחס כושר פירעון ..... 10

סעיף 2 – מאזן כלכלי ..... 11

סעיף 2 א' – מידע אודות מאזן כלכלי ..... 12

סעיף 2 ב' – הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ..... 16

סעיף 3 – הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ..... 17

סעיף 4 – הון נדרש לכושר פירעון (SCR) ..... 19

סעיף 5 – סף הון (MCR) ..... 20

סעיף 6 – השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה..... 21

סעיף 7 – מגבלות על חלוקת דיבידנד ..... 22

**קוסט פורר גבאי את קסירר** טל. *+972-3-6232525*

דרך מנחם בגין 144א',
תל-אביב 6492102

פקס *+972-3-5622555*

*ey.com*

Building a better working world

לכבוד
הדירקטוריון של
<u>הפניקס חברה לבטוח בע"מ</u>

א.ג.נ.

<u>הנידון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של חברת הפניקס חברה לביטוח בע"מ (להלן – החברה) ליום 31 בדצמבר, 2019</u>

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - "**SCR**") ואת ההון הכלכלי של חברת הפניקס חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2019 (להלן "**המידע**"), הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה המצורף בזה (להלן "**הדו"ח**").

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – "**הממונה**") בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר הממונה מספר 2020-1-15 מתאריך 14 באוקטובר 2020 וכן בהתאם להוראות הממונה בדבר עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II מתאריך 15 באוקטובר 2020 (להלן – "ההוראות").

החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE 3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי, ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מ-3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

לא בדקנו את נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2019, כפי שמוצג בסעיף 2 בדו"ח פרט לבדיקה כי סכום הניכוי אינו עולה על הסכום המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה בהתאם לדפוס ההתפתחות העתידי של ההון הנדרש המשפיע הן על חישוב שחרור ההון הצפוי והן על שחרור מרווח הסיכון הצפוי כמפורט בהוראות לעניין חישוב מרווח הסיכון.

פרט לאמור לעיל לעניין נאותות סכום הניכוי בתקופת הפריסה, על בסיס בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע, לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות, הוכן והוצג מכל הבחינות המהותיות בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס ההתפתחות העתידי של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ה' – הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב,
27, באוקטובר 2020

## א. <u>רקע ודרישות הגילוי</u>

1. <u>משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II</u>

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") 2020-1-15 - "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן – "**חוזר סולבנסי**"), נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו לאחרונה בחוזר 2020-1-17 (להלן "**הוראות הגילוי**").

חוזר סולבנסי קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. **יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.**

ההון העצמי המוכר, לצורך הסולבנסי, מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שווים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר מטיל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

ההון המוכר מושווה להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשות תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בחוזר סולבנסי.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון המוכר וההון הנדרש מחושבים באמצעות נתונים ומודלים המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. חישובים אלה מאופיינים ברמת מורכבות גבוהה.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

א. <u>בחירה באחת מהחלופות הבאות</u>:

1. פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן – "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. יצוין כי זו הייתה החלופה היחידה עד דוח יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2018.
2. הגדלת ההון המוכר באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט בסעיף ד' להלן. סכום הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן – "ניכוי בתקופת הפריסה"). חלופה זו התאפשרה רק החל מהדיווח ליום 31 בדצמבר 2019.

החברה בחרה בחלופה השנייה וזאת לאחר שקבלה את אישור הממונה לכך, כנדרש.

ב. דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

**<u>מידע צופה פני עתיד</u>**

**הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.**

## ב. הגדרות

| | |
|---|---|
| החברה | פניקס חברה לביטוח בע"מ. |
| הוראות משטר כושר פירעון כלכלי | הוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - "הממונה") 2020-1-15 - "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (חוזר סולבנסי) |
| אומדן מיטבי (Best Estimate) | צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות כשהם מהוונים בריבית חסרת סיכון מותאמת. |
| ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) | ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים. |
| ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT) | ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי. |
| הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) | הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי, התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה והון נדרש בשל חברות מנהלות. |
| הון נדרש לכושר פירעון (SCR) | סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי. |
| הון עצמי מוכר | סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי. |
| הון רובד 1 בסיסי | הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות, הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח ועד ליום פרסומו לראשונה של הדוח. |
| הון רובד 1 נוסף | שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף- כששווים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי. |
| הון רובד 2 | מכשירי הון רובד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב, מכשיר הון רובד 1 נוסף שלא נכלל ברובד 1 והון שלישוני מורכב - כששווים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי. |
| הממונה | הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון. |
| השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון | השפעת המתאם החלקי בין סיכונים שונים במודל על סכימתם, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון. |
| יחס כושר פירעון | היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח. |
| התאמת תרחיש מניות | דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא. |
| מאזן כלכלי | מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי. |
| מרווח סיכון (RM) | משקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. |
| ניכוי בתקופת הפריסה | סכום המנוכה מעתודות הביטוח במהלך תקופת הפריסה, כמפורט בסעיף 2א'(2) להלן ובהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי. |
| סף הון מינימלי (MCR) | הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח המחושב בהתאם לפרק ג' של חוזר סולבנסי. |
| רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) | Expected Profit in Future Premiums; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות. |
| תקופת פריסה | במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, התקופה בה ניתן יהיה להכיר "ניכוי בתקופת הפריסה" – שהינה עד ליום 31 בדצמבר 2032. |
| UFR | Ultimate Forward Rate – שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי. |
| מתאם תנודתיות (VA) | רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי. |
| מבוקר | המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי. |
| תקנות כללי השקעה | תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), תשע"ב-2012. |

## ג. מתודולוגית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר, 2019 חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר סולבנסי. נתוני יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2018 חושבו בהתאם להוראות הממונה כפי שנכללו בחוזר ביטוח 2017-1-9 מיום 1 ביוני, 2017. להלן עיקרי ההוראות והשינויים בהם:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת חברות מוחזקות שאחזקת זכויות במקרקעין הינן עיסוקן העיקרי. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של פעילות הגמל והפנסיה המוחזקת על ידי חברת הביטוח ולא את הערך הכלכלי של נכסים לא מוחשיים ושל הוצאות רכישה נדחות.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תת רכיב סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי והון נדרש בגין חברות מנהלות.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחיות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי.

תמצית עיקרי השינויים שחלו בהוראות הממונה בחוזר סולבנסי הנוכחי לעומת חוזר ביטוח 2017-1-9:

מאזן כלכלי

הוספת חלופה בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 ("**הניכוי בתקופת הפריסה**"). לגבי הניכוי בתקופת הפריסה נשלח מכתב למנהלי חברות הביטוח "עקרונות לחישוב ניכוי בתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" ("**מכתב העקרונות**"). בהתאם למכתב העקרונות, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) המיוחס להן (בניכוי הפער בין שווי ההוגן לבין שווי הספרים של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. הפרש זה יופחת באופן לינארי עד ליום 31 בדצמבר 2032. יתרת הניכוי בכל מועד דיווח ("**ערכו של הניכוי**

**ג. <u>מתודולוגית החישוב (המשך)</u>**

**בתקופת הפריסה**") תהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון המחושב ללא הקלות בתקופת הפריסה – ראה סעיף 2 א' להלן.

<u>ההון הנדרש לכושר פירעון</u>

1. עדכון הוראות שונות בחישוב ההון הנדרש: עדכון פישוטים, עדכון סטיות תקן, הוספת גורמי סיכון, עדכון תרחישים ועוד.
2. הקטנת דרישת ההון בגין מניות מוחזקות לזמן ארוך (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) ל- 22% במקום השיעורים הרגילים, כאשר לגבי מניות המוחזקות כנגד התחייבויות תלויות תשואה ניתן להניח כי עד 75% מהמניות תחשבנה כמניות מוחזקות לזמן ארוך.
3. הגדלת ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה, מעבר ליתרת העתודה למסים נדחים הכלולה במאזן הכלכלי, עד ל- 5% מההון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) וזאת בהתקיים התנאים הבאים:

- באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם.
- הרווחים העתידיים ינבעו מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד.

**ד. שינויים מהותיים לעומת אשתקד:**

בנוסף להשפעות השינויים הרגולטוריים המפורטים לעיל, השינוי ביחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה במהלך שנת 2019 נבע בעיקר מההתפתחות העסקית השוטפת, שינויים בשווקים הפיננסיים לרבות שינויים בעקומי הריבית ועדכון הנחות דמוגרפיות ועדכוני מודל שוטפים.

במהלך שנת 2019 חלה ירידה משמעותית בעקום הריבית השקלית הצמודה למדד חסרת הסיכון, בעיקר בטווחים הארוכים. ירידה זו השפיעה באופן שלילי על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה והביאה לגידול בערך של ההתחייבויות הביטוחיות במוצרי החיסכון הישנים ומוצרי סיעוד וכן לגידול בדרישות ההון בחלק מהתרחישים הביטוחיים. השפעה זו קוזזה בחלקה ע"י רווחי השקעות משמעותיים שנרשמו במהלך שנת 2019.

בנוסף, במהלך תקופת החישוב נעשו מספר שינויים בהנחות הדמוגרפיות אשר השפיעו לרעה על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה, שינויים אלו כללו עדכון רגולטורי של לוחות התמותה ועדכון הנחות לגבי שיעורי התחלואה והביטולים. לפרטים נוספים אודות השפעת השינויים בהנחות הדמוגרפיות ראה סעיף 5.1.10 באור 37 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2019.

כמו כן, חל שינוי ביחס כושר הפירעון, כתוצאה מהוספת חלופה בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (הניכוי בתקופת הפריסה).

**ה. <u>הערות והבהרות</u>**

1. <u>כללי</u>

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטוארים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2019. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2019 אם וככל שבוצעו.

**דוח יחס כושר פירעון זה הוכן על בסיס התנאים וההערכה המיטבית כפי שהיו ידועים לחברה ביום 31 בדצמבר 2019. לפיכך, דוח זה לא עודכן בשל השלכות משבר נגיף הקורונה אם וככל שאלו קיימות. למידע בקשר להשלכות משבר נגיף הקורונה על החברה ראה באור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2019 ולדוחות הכספיים ליום 30 ביוני, 2020 וכן לדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 30 ליוני 2020. באשר ליחס כושר הפירעון לתקופה שלאחר מועד הדיווח, להערכת החברה על אף ההשלכות, השליליות כשלעצמן, של המשבר, היא עומדת בדרישות ההון. החישוב, אשר יביא בחשבון את ההתפתחויות האמורות ונוספות, צפוי להיות ליום 31 בדצמבר 2020 וצפוי להתפרסם בחודש מאי 2021.**

**ה. <u>הערות והבהרות</u> (המשך)**

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

למודל, במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה מאוד לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. לפרטים אודות רגישות יחס כושר הפירעון הכלכלי בהתבסס על נתוני 31 בדצמבר 2018 לריבית ראה פרק 2.1.7 בדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 30 ליוני 2020.

2. <u>השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות</u>

א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים התחיקתיים ובהוראות הרגולטוריות. ראה בקשר לכך סעיפים 2.1.2 2.3.1. בחלק ב' וסעיף 4.1 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2019. וכן בסעיף 2 בדוח הדירקטוריון של החברה ליום 30 ביוני 2020.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על הרווחיות ותזרימי המזומנים של החברה וכפועל יוצא מכך על יחס כושר הפירעון הכלכלי שלה.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

ב) בהתאם לחוזר סולבנסי השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה להתחייבויות תלויות לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה. לפרטים בדבר החשיפה לתביעות תלויות ליום 31 בדצמבר 2019 ראה ביאור 39 לדוחות הכספיים לשנת 2019. לעדכון בדבר התפתחויות בחשיפה זו לאחר תאריך הדיווח ראה ביאור 6 בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2020 וכן בדיווחים מיידים שפרסמה החברה בתקופה שבין יום 27 באוגוסט 2020 למועד פרסום דוח זה.

## סעיף 1 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

### א. יחס כושר פירעון כלכלי

| | ליום 31 בדצמבר | |
|---|---|---|
| | 2019 | 2018* |
| | מבוקר | |
| | אלפי ש"ח | |
| הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 3 | 12,086,505 | 8,607,874 |
| הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 4 | 7,455,885 | 4,570,934 |
| עודף | 4,630,620 | 4,036,940 |
| **יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)** | **162%** | **188%** |
| **השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:** | | |
| גיוס מכשירי הון | 220,000 | 300,000 |
| הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון | 12,306,505 | 8,907,874 |
| עודף | 4,850,620 | 4,336,940 |
| **יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)** | **165%** ** | **195%** |

* כל הנתונים בדוח זה, המתייחסים ליום 31 בדצמבר 2018, מוצגים בהתחשב בהוראות המעבר כפי שהיו בתוקף לאותו מועד (למעט סעיף 7 להלן).

** בחודש אוקטובר 2020, קבע דירקטוריון החברה יעדים מינימליים וטווח מטרה ליחס כושר פירעון כלכלי, כאשר יעד יחס כושר פירעון מינימלי בתקופת הפריסה הינו בשיעור של 135%. לפרטים ראה סעיף 7.

נתונים אלה בדבר עודף כושר הפירעון בהתחשב בפעולות ההוניות, כפי שפורטו לעיל, אינם כוללים את השפעת הפעילות העסקית של הפניקס ביטוח לאחר תאריך הדיווח, שינויים בתמהיל ובגודל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות, השפעות אקסוגניות ושינויים רגולטוריים המשפיעים על הסביבה העסקית.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 התפשט נגיף הקורונה בקצב מהיר ברחבי העולם. התפשטותו והנקיטה בצעדי ההתגוננות גרמו וגורמים לפגיעה כלכלית מהותית ולמגמות שליליות בכלכלה העולמית והגברת התנודתיות בשווקי ההון בארץ ובעולם. למידע בקשר להשלכות משבר נגיף הקורונה ראה באור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2019 ולדוחות הכספיים ליום 30 ביוני, 2020 וכן לדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 30 ליוני 2020.

**לפרטים בדבר יחס כושר פירעון כלכלי ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יחס כושר פירעון כלכלי ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 7 להלן.**

2. סף הון (MCR)

| | ליום 31 בדצמבר | |
|---|---|---|
| | 2019 | 2018 |
| | מבוקר | |
| | אלפי ש"ח | |
| סף הון (MCR) - ראה סעיף 5 א' | 1,863,971 | 1,399,022 |
| הון עצמי לעניין סף הון - ראה סעיף 5 ב' | 8,919,336 | 6,602,212 |

## סעיף 2 - מאזן כלכלי

| | מידע אודות מאזן כלכלי | ליום 31 בדצמבר | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 2019 | | 2018 | |
| | | מאזן לפי תקינה חשבונאית | מאזן כלכלי | מאזן לפי תקינה חשבונאית | מאזן כלכלי |
| | | מבוקר | | | |
| | | אלפי ש"ח | | | |
| **נכסים** | | | | | |
| נכסים בלתי מוחשיים | 3 | 692,345 | - | 672,270 | - |
| הוצאות רכישה נדחות | 4 | 1,486,891 | - | 1,474,784 | - |
| רכוש קבוע | | 624,348 | 624,348 | 521,017 | 521,017 |
| **השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח** | | | | | |
| חברות מנהלות | 5 | 625,797 | 247,135 | 595,536 | 237,974 |
| חברות מוחזקות אחרות | 5 | 484,843 | 466,288 | 964,804 | 721,160 |
| **סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח** | | 1,110,640 | 713,423 | 1,560,340 | 959,134 |
| נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה | | 1,554,065 | 1,554,065 | 1,439,636 | 1,439,636 |
| נדל"ן להשקעה – אחר | | 2,547,356 | 2,547,356 | 2,280,794 | 2,280,794 |
| נכסי ביטוח משנה | | 2,347,721 | 2,170,939 | 2,036,939 | 1,637,320 |
| חייבים ויתרות חובה | | 1,010,520 | 1,010,520 | 886,752 | 886,752 |
| השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה | | 64,304,915 | 64,304,915 | 48,861,633 | 48,861,633 |
| **השקעות פיננסיות אחרות** | | | | | |
| נכסי חוב סחירים | | 7,742,370 | 7,742,370 | 6,848,706 | 6,848,706 |
| נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות | 6 | 4,583,938 | 4,982,991 | 4,422,049 | 4,601,948 |
| אג"ח מיועדות | 7 | 7,246,299 | 10,235,938 | 7,140,408 | 9,273,174 |
| מניות | | 1,520,099 | 1,520,099 | 1,230,555 | 1,230,555 |
| אחרות | | 2,131,610 | 2,131,610 | 1,690,235 | 1,690,235 |
| **סך כל השקעות פיננסיות אחרות** | | 23,224,316 | 26,613,008 | 21,331,953 | 23,644,618 |
| מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה | | 5,612,435 | 5,612,435 | 5,223,271 | 5,223,271 |
| מזומנים ושווי מזומנים אחרים | | 1,357,883 | 1,357,883 | 1,184,496 | 1,184,496 |
| נכסים אחרים | | 335,058 | 335,058 | 266,647 | 266,647 |
| **סך כל הנכסים** | | **106,208,493** | **106,843,950** | **87,740,532** | **86,905,318** |
| **סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה** | | **71,662,076** | **71,765,970** | **55,701,021** | **55,758,761** |
| **הון** | | | | | |
| הון רובד 1 בסיסי | | 4,877,009 | 7,855,814 | 5,201,041 | 6,360,661 |
| **סך כל ההון** | | **4,877,009** | **7,855,814** | **5,201,041** | **6,360,661** |
| **התחייבויות** | | | | | |
| התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב' | 1,8 | 22,710,165 | 17,309,370 | 20,603,992 | 15,397,857 |
| התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב' | 1,8 | 71,132,337 | 68,836,613 | 55,522,983 | 52,242,432 |
| מרווח סיכון (RM) | 1 | - | 7,918,800 | - | 5,617,675 |
| ניכוי בתקופת הפריסה | 2 | - | (4,444,588) | - | - |
| התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו | 9 | 623,967 | 2,381,244 | 488,563 | 1,403,069 |
| זכאים ויתרות זכות | 10 | 1,930,402 | 1,809,740 | 1,586,192 | 1,468,688 |
| התחייבויות פיננסיות | 11 | 4,934,613 | 5,176,957 | 4,337,761 | 4,414,936 |
| **סך כל ההתחייבויות** | | **101,331,484** | **98,988,136** | **82,539,491** | **80,544,657** |
| **סך כל ההון וההתחייבויות** | | **106,208,493** | **106,843,950** | **87,740,532** | **86,905,318** |

**<u>סעיף 2 א' – מידע אודות מאזן כלכלי</u>**

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

**(1) <u>התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה</u>**

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס הערכה מיטבית (להלן – BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל, ובהתייחס לביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה.

תזרים זה מהוון לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף ה1 לעיל – הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בביאור 37 לדוחות השנתיים לשנת 2019.

<u>מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית</u>

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.

**<u>סעיף 2 א' – מידע אודות מאזן כלכלי</u> (המשך)**

- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר לניסיון של השנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תממשנה.

<u>הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות</u>

<u>הנחות דמוגרפיות ותפעוליות</u>

ההנחות העומדות בבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת ההוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכדומה).

<u>ההנחות העיקריות עליהן הסתמכה החברה בחישובים הינן כדלקמן:</u>

א) <u>הנחות כלכליות</u>

- ריבית היוון – עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור ריאלי קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) כפי שנקבע על ידי הממונה.
- שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.
- אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשווין ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.

ב) <u>הנחות תפעוליות (עבור ביטוח חיים ובריאות)</u>

הוצאות הנהלה וכלליות – החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

ג) <u>הנחות דמוגרפיות</u>

- ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות) - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד.
- תמותת גמלאים - בהתאם לנספחים והנחת הארכת תוחלת חיים כפי שפורסמו על ידי הממונה בחוזר המאוחד שער 5, חלק 2, פרק 1 - מדידה סימן ג - מדידת התחייבויות ובנייר עמדה - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה, מיום 6 בנובמבר 2019.
- תמותת פעילים במוצרים השונים - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד.

**<u>סעיף 2 א' – מידע אודות מאזן כלכלי</u> (המשך)**

- תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה ובריאות - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד..
- מימוש ומסלולי גמלא - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד.

ד) <u>הנחות בביטוח כללי</u>

עלות התביעות בענפים השונים בגין פוליסות שהורווחו מבוססת על ההפרשה למאזן דצמבר 2019. האומדן כולל הוצאות עקיפות ואינו כולל מרווח שמרנות ומרווחים לא מפורשים נוספים שנלקחו בחשבון לצורך בדיקות הלימות העתודות עבור המאזן האמור.

בגין החלק שטרם הורווח העלות הינה על בסיס חישובי המאזן כאשר נלקח החלק הלא מורווח של התביעות התלויות(גם אלו מנוכים מרווחי סיכון ומרווחים לא מפורשים נוספים.)

**(2) <u>ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ליום 31 בדצמבר 2019</u>**

הניכוי בתקופת הפריסה חושב, בהתאם להוראות הכלולות בחוזר סולבנסי ובמכתב למנהלי חברות הביטוח: "עקרונות לחישוב ניכוי לתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" מיום 15 באוקטובר 2020 (להלן –"**מכתב העקרונות**").

הניכוי, אשר הסתכם לסך של 4,444 מיליוני ש"ח, חושב כסכום ההפרשים החיוביים שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (Risk Margin) (בניכוי התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2019. הפרשים אלו חושבו ברמת קבוצות מוצרים בהתאם להוראות הכלולות במכתב העקרונות.

בהתאם למכתב העקרונות, החברה בחנה את הצורך בהפחתת ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה ביחס לקצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון, כאשר הוא מחושב ללא הניכוי בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות. החברה ביצעה בחינה בהתאם להוראת המעבר הכלולה במכתב העקרונות, לפיה חברת ביטוח רשאית לשקול את ביצוע ההפחתה בערכו של הניכוי בתקופת הפריסה על בסיס השחרור המהוון הצפוי של מרווח הסיכון וההון הנדרש לכושר פירעון בגין סיכוני ביטוח חיים ובריאות SLT בשל עסקים קיימים במשך תקופת הפריסה (להלן – השחרור), וזאת בהתקיים תנאים מסוימים בהם עמדה החברה כמפורט במכתב העקרונות. בנוסף, בחנה החברה את הצורך בהפחתת ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה גם בהתבסס על מודל תחזית יחס כושר פירעון כלכלי שפותח בחברה, בהתאם לפרקטיקות מקובלות בעולם.

בהתאם לכך, החברה לא מצאה צורך בהפחתת ערכו של הניכוי ליום 31 בדצמבר 2019.

יצוין כי על החברה מוטל לחשב את הניכוי בתקופת הפריסה מחדש במקרים הבאים:

א) לפחות מידי שנתיים.
ב) אם חל שינוי מהותי בפרופיל הסיכון או במבנה העסקים של החברה.
ג) בהתאם לדרישת הממונה.

החברה קיבלה את אישור הממונה להכללת מלוא סכום ניכוי הפריסה, בחישוב יחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2019. גובה הניכוי בתקופת הפריסה בעתיד כפוף לשינויים בהנחות הנ"ל, בהתפתחויות העסקים ובאישור תקופתי של הממונה.

בעקבות חישוב מחדש כאמור עשויה להתבצע הפחתה בערכו של סכום הניכוי בתקופת הפריסה.

**סעיף 2 א' – מידע אודות מאזן כלכלי (המשך)**

**נכסים והתחייבויות אחרים:**

(3) נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.

(4) הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

(5) השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר, המחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי.
הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו.
בחברה המנהלת נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת ההפרש המקורי המתייחס לחברה זו.

(6) נכסי חוב בלתי סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

(7) אג"ח מיועדות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערכן של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.

(8) התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף ד.2.ב' לעיל.

(9) התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.

(10) זכאים ויתרות זכות - בהתאם לחלק א' פרק 1 של חוזר סולבנסי, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.

(11) התחייבויות פיננסיות – חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח ביום ההנפקה.

## סעיף 2 ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

| | ליום 31 בדצמבר 2019 | | |
|---|---|---|---|
| | אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות | | |
| | ברוטו | ביטוח משנה | בשייר |
| | אלפי ש"ח | מבוקר | |
| **התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה** | | | |
| חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) | 11,962,693 | 443,200 | 11,519,493 |
| חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT) | 5,346,677 | 1,513,771 | 3,832,906 |
| **סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה** | **17,309,370** | **1,956,971** | **15,352,399** |
| התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) | 68,836,613 | 213,967 | 68,622,646 |
| **סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה** | **86,145,983** | **2,170,938** | **83,975,045** |

| | ליום 31 בדצמבר 2018 | | |
|---|---|---|---|
| | אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות | | |
| | ברוטו | ביטוח משנה | בשייר |
| | אלפי ש"ח | מבוקר | |
| **התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה** | | | |
| חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) | 10,176,321 | 186,008 | 9,990,313 |
| חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT) | 5,221,536 | 1,300,762 | 3,920,774 |
| **סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה** | **15,397,857** | **1,486,770** | **13,911,087** |
| התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) | 52,242,432 | 150,551 | 52,091,881 |
| **סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה** | **67,640,289** | **1,637,321** | **66,002,968** |

**סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון**

| | ליום 31 בדצמבר 2019 | | | |
|---|---|---|---|---|
| | הון רובד 1 | | | |
| | בסיסי | נוסף | הון רובד 2 | סה"כ |
| | מבוקר | | | |
| | אלפי ש"ח | | | |
| הון עצמי | 7,855,814 | 709,692 | 3,539,963 | 12,105,469 |
| ניכויים מהון רובד 1 (א) | (18,964) | - | - | (18,964) |
| הפחתות (ב) | - | - | - | - |
| חריגה ממגבלות כמותיות (ג) | - | - | - | - |
| **הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)** | **7,836,850** | **709,692** | **3,539,963** | **12,086,505** |
| מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות לאחר מס (EPIFP) | 5,936,821 | | | 5,936,821 |

| | ליום 31 בדצמבר 2018 | | | |
|---|---|---|---|---|
| | הון רובד 1 | | | |
| | בסיסי | נוסף | הון רובד 2 | סה"כ |
| | מבוקר | | | |
| | אלפי ש"ח | | | |
| הון עצמי | 6,360,661 | 335,709 | 2,967,146 | 9,663,516 |
| ניכויים מהון רובד 1 (א) | (373,963) | - | - | (373,963) |
| הפחתות (ב) | - | - | - | - |
| חריגה ממגבלות כמותיות (ג) | - | - | (681,679) | (681,679) |
| **הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)** | **5,986,698** | **335,709** | **2,285,467** | **8,607,874** |
| מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות לאחר מס (EPIFP ) | 5,189,419 | | | 5,189,419 |

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד– "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן – נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה, סכום השקעה עצמית במניות רגילות וסכום דיבידנד שהוכרז לאחר יום הדוח ועד ליום הפרסום לראשונה של הדוח.

(ב) הפחתות – בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות – בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

## סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

| | ליום 31 בדצמבר | |
|---|---|---|
| | 2019 | 2018 |
| | מבוקר | |
| | אלפי ש"ח | |
| **הון רובד 1** | | |
| **הון רובד 1 בסיסי** | **7,836,850** | **5,986,698** |
| **הון רובד 1 נוסף** | | |
| מכשירי הון רובד 1 נוסף | 709,692 | 335,709 |
| מכשירי הון ראשוני מורכב | - | - |
| בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית | - | - |
| **סך הון רובד 1 נוסף** | **709,692** | **335,709** |
| **סך הון רובד 1** | **8,546,542** | **6,322,407** |
| **הון רובד 2** | | |
| מכשירי הון רובד 2 | 1,430,875 | 504,177 |
| מכשירי הון משני מורכב | 1,679,901 | 2,045,609 |
| מכשירי הון שלישוני מורכב | 429,187 | 417,360 |
| בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית | - | (681,679) |
| **סך הון רובד 2** | **3,539,963** | **2,285,467** |
| **סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון** | **12,086,505** | **8,607,874** |

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

**סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)**

| | ליום 31 בדצמבר | |
|---|---|---|
| | 2019 | 2018** |
| | מבוקר | |
| | דרישות הון | |
| | אלפי ש"ח | |
| **הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)** | | |
| הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק * | 3,479,504 | 2,637,729 |
| הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי | 368,366 | 263,638 |
| הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים | 3,456,963 | 3,084,922 |
| הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (SLT+NSLT) | 5,627,919 | 4,343,559 |
| הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי | 1,105,217 | 1,091,396 |
| השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון | (4,696,538) | (3,927,747) |
| **סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR** | **9,341,432** | **7,493,497** |
| הון נדרש בשל סיכון תפעולי | 392,692 | 333,070 |
| התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה | (2,376,483) | (1,403,069) |
| **הון נדרש בשל חברות מנהלות:** | | |
| הפניקס פנסיה בע"מ | - | 44,668 |
| אקסלנס גמל והשתלמות בע"מ | - | 61,740 |
| הפניקס אקסלנס פנסיה וגמל בע"מ | 98,244 | - |
| **סה"כ הון נדרש בשל חברות מנהלות** | **98,244** | **106,408** |
| **סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות** | **7,455,885** | **6,529,906** |
| **שיעור הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה מ- SCR (באחוזים)** | **-** | **70%** |
| **סה"כ הון נדרש לכושר פירעון** | **7,455,885** | **4,570,934** |

* בהתאמת תרחיש מניות.

** כל הנתונים, המתייחסים ליום 31 בדצמבר 2018, מוצגים בהתחשב בהוראות המעבר כפי שהיו בתוקף לאותו מועד.

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

עיקר העלייה בדרישות ההון נבעה מגידול בדרישת ההון בגין רכיב סיכוני שוק, רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים ורכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות. העלייה בדרישות ההון בגין סיכוני שוק נבעה בעיקר מגידול בתיק המנוהל ומגידול בתרחיש מניות. הגידול בדרישת ההון בגין סיכוני חיים ובריאות, נבע בעיקר מירידה בעקום הריביות ומעדכון ההנחות הדמוגרפיות, כפי שפורט בסעיף ד' לעיל.

הגידול ברכיב ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה נבע בעיקר מעדכון הוראות חישוב הניכוי בתקופת הפריסה, כמפורט בסעיף א' לעיל, והושפע גם מעדכון ההוראות לעניין חישוב ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה ומאומדן של החברה לגבי היקף המס הניתן למימוש.

## סעיף 5 - סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

| | ליום 31 בדצמבר | |
|---|---|---|
| | 2019 | 2018 |
| | מבוקר | |
| | אלפי ש"ח | |
| סף הון לפי נוסחת MCR | 1,863,971 | 1,399,022 |
| גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה) | 1,863,971 | 1,142,734 |
| גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה) | 3,355,148 | 2,056,920 |
| **סף הון (MCR)** | **1,863,971** | **1,399,022** |

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

| | ליום 31 בדצמבר 2019 | | |
|---|---|---|---|
| | הון רובד 1 | הון רובד 2 | סה"כ |
| | | מבוקר | |
| | | אלפי ש"ח | |
| הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3 | 8,546,542 | 3,539,963 | 12,086,505 |
| חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון* | - | (3,167,169) | (3,167,169) |
| **הון עצמי לעניין סף הון** | **8,546,542** | **372,794** | **8,919,336** |

| | ליום 31 בדצמבר 2018 | | |
|---|---|---|---|
| | הון רובד 1 | הון רובד 2 | סה"כ |
| | | מבוקר | |
| | | אלפי ש"ח | |
| הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 3 | 6,322,407 | 2,967,146 | 9,289,553 |
| חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון* | - | (2,687,341) | (2,687,341) |
| **הון עצמי לעניין סף הון** | **6,322,407** | **279,805** | **6,602,212** |

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

## סעיף 6 – השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

| | ליום 31 בדצמבר 2019 | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות | השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה | השפעת התאמת תרחיש מניות | השפעת גידול הדרגתי בהון נדרש לכושר פירעון | השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה | סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות |
| | מבוקר | | | | | |
| | אלפי ש"ח | | | | | |
| סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM) | 89,620,195 | 4,444,588 | - | - | - | 94,064,783 |
| הון רובד 1 בסיסי | 7,836,850 | (2,924,983) | - | - | - | 4,911,867 |
| הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון | 12,086,505 | (2,924,983) | - | - | - | 9,161,522 |
| הון נדרש לכושר פירעון | 7,455,885 | 1,027,001 | 413,669 | - | - | 8,896,554 |

ראה תיאור של הוראות המעבר החלות על החברה בתקופת הפריסה בסעיף א – רקע ודרישות גילוי, סעיף קטן 1 – משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II לעיל.

| | ליום 31 בדצמבר 2018 | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות | השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה | השפעת התאמת תרחיש מניות | השפעת גידול הדרגתי בהון נדרש לכושר פירעון | השפעת שיעור של 50% הון רובד 2 בתקופת הפריסה | סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות |
| | מבוקר | | | | | |
| | אלפי ש"ח | | | | | |
| סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM) | 73,257,964 | | - | - | - | 73,257,964 |
| הון רובד 1 בסיסי | 5,986,698 | | - | - | - | 5,986,698 |
| הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון | 8,607,874 | | 204,985 | 783,589 | (457,093) | 9,139,354 |
| הון נדרש לכושר פירעון | 4,570,934 | | 512,461 | 1,958,972 | - | 7,042,367 |

**סעיף 7 – מגבלות על חלוקת דיבידנד**

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה וחברת הבת של החברה, שהינן גופים מוסדיים, כפופות לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.

ביום 27 באוקטובר 2020, קבע דירקטוריון החברה יעדים מינימליים וטווח מטרה ליחס כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II. יעד יחס כושר פירעון כלכלי מינימלי, בהתחשב בהוראות הפריסה, נקבע בשיעור של 135% בעוד שיעד יחס כושר פירעון מינימלי ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה נקבע בשיעור של 105%[1] אשר עתיד להגיע ל-135% בתום תקופת הפריסה בהתאם לתוכנית ההון של החברה.

בנוסף, אישר דירקטוריון החברה טווח מטרה עבור יחס כושר פירעון כלכלי בטווח שנע בין 150%-170% בו החברה שואפת להימצא במהלך תקופת הפריסה ובסיומה, בהתחשב בגובה הניכוי בתקופת הפריסה והפחתתו ההדרגתית.

נכון ליום 31 בדצמבר 2019, מועד החישוב האחרון, החברה עומדת ביעדים שנקבעו. מובהר בזאת, כי אין באמור כדי להבטיח שהחברה תעמוד ביעדים שנקבעו בכל עת.

דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "**המכתב**") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא התחשבות בהוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ועל יעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה בהתייחס ליחס כושר הפירעון המחושב ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה ובהתאמת תרחיש מניות, כנדרש במכתב. יחס זה גבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

**יחס כושר פירעון ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:**

| | ליום 31 בדצמבר | |
|---|---|---|
| | 2019 | 2018 |
| | מבוקר | |
| | אלפי ש"ח | |
| הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 6 | 9,161,522 | 9,139,354 |
| הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - ראה סעיף 6 | 8,896,554 | 7,042,367 |
| **יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)** | **103%** | **130%** |
| **השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:** | | |
| גיוס מכשירי הון | 220,000 | 300,000 |
| הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון | 9,381,522 | 9,439,354 |
| עודף | 484,967 | 2,396,987 |
| **יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)** | **105%** | **134%** |
| **עודף ההון לאחר פעולות הוניות ביחס ליעד הדירקטוריון:** | | |
| יעד יחס כושר פירעון מינימלי ללא הוראות המעבר | [1]**105%** | **111%** |
| **עודף הון ביחס ליעד*** | **40,140** | **1,642,448** |

* עודף ההון כולל 35% מההפרש המקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות בסך של כ-15 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019 ו-2018. הפרש זה אינו מוכר לצורך חלוקת דיבידנד כאמור לעיל.

[1] ביום 30 בדצמבר, 2019 אישר דירקטוריון החברה את העברת חברת אקסלנס פנסיה וגמל בע"מ לחברת הפניקס אחזקות בע"מ כחלוקת דיבידנד בעין. העברה זו אושרה על ידי הממונה אולם טרם התקבל אישור רשות המיסים לביצועה ולפיכך טרם בוצעה בפועל. לנוכח האמור, אישר דירקטוריון החברה בהחלטתו מיום 27 באוקטובר 2020 שיעד זה אינו חל לעניין העברה זו. עם קבלת אישור רשות המיסים, ביצוע העברה כאמור יבחן בכפוף להוראות חוזר סולבנסי והמכתב. לפרטים נוספים ראה סעיף 1 בדוח הדירקטוריון ובאור 5 לדוח הכספי ליום 30 ביוני 2020. עוד יצוין, כי העברה זו צפויה להקטין את עודפי ההון של הפניקס ביטוח בכ-170 מיליון (כ-2% השפעה על יחס כושר הפירעון), זאת בהתבסס על חישוב שבוצע בגין יום 31 בדצמבר 2019 ללא התחשבות בהוראות בתקופת הפריסה.

27 באוקטובר, 2020

| תאריך | בנימין גבאי | אייל בן סימון | אלי שוורץ | עמית נתנאל |
|---|---|---|---|---|
| | יו"ר הדירקטוריון | מנהל כללי | משנה למנכ"ל, מנהל כספים ראשי | סמנכ"ל מנהל סיכונים ראשי |